

*Центральна міська публічна
бібліотека ім. М.Горького*

*Центр вільного доступу громадян до
ресурсів Інтернет*

**«БІЛІ ЛЕБЕДИ У НЕБЕСАХ
З ПЕРЕБИТИМИ КРИЛАМИ...»**

Збірник оповідей

Сприймаємо розумом та серцем

Слава Україні! Героям Слава!

м.Краматорськ, 2015р.

Юні, молоді, мужні, завзяті, незламні та готові власними життями боронити наш мир і спокій. Такі різні долі, але об'єднані в одну єдину фронтову долю бійців і волонтерів АТО.

Об'єднані любов'ю до Батьківщини, боротьбою за цілісність і незалежність України, за наше щасливе майбутнє.

Вшануймо загиблих та пам'ятаймо про живих.

*Щиро бажаємо нашим захисникам:
«Повертайтеся живими!»*

Генерал Кульчицький захищав під Слов'янськом Україну

Про Сергія Кульчицького згадують, що він, як правило, знаходився поряд із бійцями, жив з ними в наметі, їв просту солдатську їжу, яку часто сам готував. Їздив і літав туди, де були його бійці. Був суворим, але людяним. Біографія генерала Кульчицького теж говорить про те, що це військовий до мозку кісток. Народився в сім'ї офіцера, який служив у радянських військах, дислокованих у Східній Німеччині.

Народився, до речі, у Ваймарі – місті Гете. Закінчив Уссурійське суворовське, потім – Далекосхідне загальновійськове училище. Вісім років служив у важких умовах Заполяр'я. Але як тільки Україна стала незалежною, повернувся на батьківщину своїх предків, служив у її армії. Був заступником начальника управління Західного територіального командування внутрішніх військ МВС України.

Звідки в Кульчицького ці «військові гени»? Чи не спрацювало тут родове походження? Адже Кульчицькі – старовинний шляхетський рід. Їхнє родове село Кульчиці на Самбірщині відоме ще з XIII століття. Саме з Кульчиць походив один із найкращих українських полководців Петро Конашевич-Сагайдачний. Серед Кульчицьких були відомі вчені, філософи, письменники. Але передусім вони прославилися своїми воїнами. Це й зрозуміло. Адже шляхтичі – люди, що вміли воювати й захищати рідну землю.

І в цьому списку героїв генерал Сергій Кульчицький буде на одному з перших місць. Так, загинув він далеко від родинного гнізда своїх предків – на Донбасі. Але мимоволі напрошується паралель. Як його далекий предок Юрій-Франц оборонив Відень від східних турецьких орд, так і генерал Кульчицький обороняв під Слов'янськом Україну, зрештою, і Європу, від новітньої «східної орди». І під Віднем у 1683 році, як і зараз під Слов'янськом, відбулась не просто битва. Це, за великим рахунком, війна цивілізацій. Цивілізації європейської і азійської.

На жаль, у цій війні генерал Кульчицький загинув. Але, пам'ять про нього збережеться.

Іван Гутник-Залужний

Командир 1-го стрілецького взводу 16-ї стрілецької роти 6-го стрілецького батальйону військової частини 3033 Південного оперативно-територіального об'єднання Національної гвардії України молодший лейтенант **Іван Гутник-Залужний** народився і виріс у Запоріжжі. Вищу освіту здобув у Запорізькому національному технічному університеті. Тут була і військова кафедра. Втім, у роки навчання жоден зі студентів, готуючись до мирної праці за обраним фахом, не міг навіть уявити, як скоро йому знадобиться військова спеціальність. Та коли почалися бойові дії на сході країни, хлопець у перших лавах записався добровольцем.

Із квітня проходив службу в одній з військових частин, а 27 липня під час ротації вирушив у зону АТО, бо був певен: *«Мушу щось зробити для Батьківщини!»*

- Він був справжнім патріотом, — підтвердив один із друзів Івана Денис Бестужев, — тому прагнув потрапити на передову. Іван людяний, розумний, доброзичливий, товариський, позитивний і приємний. Сильна особистість. Займався спортом, не мав шкідливих звичок.

Він ніколи не ховався за спинами солдатів, а навпаки, намагався захистити і прикрити своїх бійців.

«10 серпня 2014 року Іванові разом з іншими солдатами вдалося запобігти нічній атаці групи терористів, які намагалися оточити і захопити блокпост Нацгвардії поблизу

Амвросіївки, що на Донеччині. Зав'язався бій, лейтенант прийняв напад терористів на себе і відбив його, — розповів його бойовий побратим старший сержант Віктор Богомаз. - Ми до останнього моменту сподівалися, що сталася помилка. Іван мусив жити! Попри свій молодий вік (24 роки), він зробив справжній чоловічий вчинок: ціною власного життя врятував решту хлопців, які були на блокпосту».

Іван Гутник-Залужний був тяжко поранений та загинув, проявивши при цьому мужність і героїзм.

За словами діда загиблого, ветерана Великої вітчизняної війни Івана Залужного, його онук був вихований в любові до батьківщини та міста, і тому не міг вчинити інакше. *"Я не загинув у Вітчизняну від рук гітлерівців, а сьогоднішні фашисти страшніші і гірші колишніх.*

Вони знищують своїх сусідів і братів. Як і тисячі українців, я визволяв Росію, яка тепер вбила мого онука, і продовжує вбивати молодих солдат. Росія, схаменися, зупинись, вистачить горя. Росіяни, зупиніть Путіна", - зі сльозами на очах вимагав ветеран війни.

За сумлінне виконання службових обов'язків, відданість Військовій присязі та українському народові, зразкове виконання службово-бойових завдань, виявлену особисту мужність і героїзм в умовах загрози життю та здоров'ю молодший лейтенант Іван Гутник-Залужний нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Герої АТО: як воював і прийняв смерть мужній воїн з Коломиї Тарас Сенюк

Розповідь про полеглого 34-річного героя, коломиянину – командира батальйону 95-ї житомирської аеромобільної бригади Тараса Сенюка, з уст його товаришки по службі, яка не з чуток знає про всі подробиці того фатального бою.

Для того, щоб людина виявила ті чи інші риси характеру, необхідні відповідні умови. На долю командира 1-го аеромобільно-десантного батальйону 95-ї ОАЕМбр підполковника Тараса Сенюка їх випало задосить.

Звісно, навчати військових, керувати особовим складом, підвищувати бойовий вишкіл, захищати Батьківщину — це наш професійний обов'язок. Але життя та служба підполковника Тараса Сенюка протягом останніх місяців — яскравий приклад відданого служіння українському народові, пише День.

Одеський військовий інститут Тарас Сенюк закінчив із золотою медаллю. Після закінченню військового інституту

був направлений у 95-ту ОАЕМбр — одну з кращих аеромобільних бригад. Пройшов нелегкий шлях від командира взводу до командира батальйону, зарекомендував себе як креативний і досвідчений офіцер. Неодноразово Тарас Сенюк удосконалював практичні навички та здобував новий досвід за межами України, а саме — у миротворчих місіях в Іраку та Косово. Настав час захищати рідну Україну, 95 ОАЕМбр направлено на Донбас...

Це — той випадок, коли про людину говорять не слова, а її вчинки. 2 травня 2014 року військова колона на чолі з підполковником Сенюком вирушила на виконання чергового бойового завдання. Командир, який завжди попереду, командир — поведінка якого завжди є прикладом для всього особового складу. Близько 4.00 години під час висування противник вдався до спроби обстрілу, зав'язався бій. Вогонь було зосереджено на перші три бронетранспортери, в одному з яких перебував Тарас Сенюк.

По радіозв'язку було чути впевнений голос комбата, чіткі вказівки, а для особового складу — жодного шансу піддатись емоціям, страху або піддати сумніву дії командира. Бій тривав близько 10 хвилин. Вогневі точки противника були надійно подавлені.

Та це був лише початок, основне завдання була попереду. Близько 5.30 в районі мосту, поблизу міста Слов'янськ, знову зав'язався бій. Сепаратистів було витіснено з блокпоста, і міст — уже під контролем підрозділу Тараса Сенюка.

Біля мосту, з двох боків, почав збиратися натовп з метою заблокувати рух колони. За рішенням командира, на безпечній відстані від колони було виставлено бійців з метою запобігання провокацій з боку натовпу, а решті

військових вказано сектори спостереження. Здавалося, все під контролем. Проте послабляти пильність було не варто. Протягом всього дня від представників сепаратистських угруповань лунали погрози знищити підрозділ і пропозиції перейти на бік бойовиків, із посиланням на досвід інших «героїв». Невдоволені невідомі особи вимагали скласти зброю та залишити техніку в обмін на життя військових. Однак відповіддю командира батальйону було чітке та однозначне «НІ». Тоді, на вимогу здати затвори, знову впевнене «НІ». Крайньою вимогою невідомих осіб було здати боєприпаси, а у відповідь — тверде «НІ».

Коли представники сепаратистського угруповання зрозуміли незламність, непохитність командирського рішення, стійкість волі та силу духу, вимагали залишити військових Національної гвардії та Внутрішніх військ в обмін на життя десантників. І цього разу комбат дав чітко зрозуміти своє рішення, що ні своїх, ні тих, хто поруч, не залишить.

Близько 17.00 серед натовпу були помічені невідомі особи зі зброєю. Командир наказав зайняти кругову оборону. В цей час у бік підрозділу починають лунати перші постріли, бойовики ведуть вогонь з-за спин «мирно налаштованих» цивільних. Полетів перший «коктейль Молотова» в силове відділення одного з бронетранспортерів. Підполковник Тарас Сенюк знову попереду і особисто керує розбиранням барикад, щоб створити прохід для виведення колони в безпечне місце. З усіх напрямків посилюється вогонь з різних видів зброї — й не лише по військовій колоні, а й по людях, які перешкоджали руху колони. Ворожі кулі обірвали життя двох військових батальйону на очах у командира. Твердість характеру, рішучість і мужність комбата, чіткі та впевнені

дії особового складу дали змогу колоні вирватися з влаштованої пастки.

Підполковник Тарас Михайлович Сенюк залишився вірним Присязі, прийняв командирське рішення, продемонструвавши зразок витримки та мужності. Завдяки чітким і вправним діям врятував від загибелі особовий склад і не допустив втрати озброєння та військової техніки.

Таких завдань, у яких Тарас Сенюк міг виявити себе як справжній командир, було немало.

3 червня 2014 року — чергове бойове завдання — знищити блокпост противника. Артилерійська підготовка і тактична група на чолі з підполковником Тарасом Сенюком починає висування вперед. Командир батальйону знову попереду. разом із розвідувальним взводом. Лунають постріли, ворожий вогонь посилюється, чіткі вказівки командира, особовий склад іде позаду бронетранспортерів. Серед десантників — перші поранені...

Як згадує один із десантників батальйону: «Він завжди був попереду, його поведінка — була прикладом, його дії надихали особовий склад». Так було й цього дня, пліч-о-пліч зі своїми хлопцями.

«Командире, вогонь посилюється, командире, пригнись», — вигукнув сержант. Але це було ніби не до нього... Постріли лунали з різних напрямків і різних видів зброї. Та куля снайпера шукала саме його — КОМАНДИРА. Цього дня ми втратили досвідченого командира, мужнього десантника, надійного товариша.

Командування взяв на себе командир 1-ї аеромобільно-десантної роти, продемонструвавши хоробрість і вміння відповідально приймати рішення, бойове завдання було виконано. Цього дня всі десантники батальйону виявили мужність, стійкість, витривалість і впевненість. Адже перед

їхніми очима був яскравий приклад командира. Тарас Сенюк загинув в бою...

Жодна смерть на війні не є даремною. У наших серцях та пам'яті командир 1-го аеромобільно-десантного батальйону підполковник Сенюк Тарас Михайлович залишиться прикладом мужності, стійкості характеру та незламності сили волі. І кожен десантник батальйону з гордістю розповідатиме про свого командира і бойового товариша.

*Ірина МУЗИЧУК, 95-та окрема аеромобільна бригада,
г. Карачун, Слов'янськ*

Зворушлива розповідь про Героя з Тернопільщини, який загинув в зоні АТО

Знайома бійця батальйону «Айдар» Андрія Юркевича, який загинув у зоні АТО 5 вересня, опублікувала у Фейсбуці зворушливу історію-спогад про свого земляка.

*Досі не віриться,
що це правда. Що
Андрійко пішов від
нас... **Андрій
Юркевич. Боєць
«Айдару», Грізлі...**
Чому Грізлі? Ти так і
не встиг мені
розповісти,
домовились – коли
зустрінемося*

розкажеш, як і багато-багато іншого. Не судилось. Так і не зустрілись... Вже не тут...

Ми познайомились з Андрієм, як і з більшістю наших героїв – хтось впізнав його на фото, дав контакт, ми списались, познайомились, попросили поділитися своєю історією з Майдану, подружились. З ним якось одразу було легко... Хто ще не знає – Андрій був одним з тих безстрашних героїв, які 20 лютого витягали людей з Інститутської. Той самий хлопець, в червонувато-коричневому камуфляжі, якого ми кілька тижнів намагались знайти...

Боляче, Андрійко. І коли почалася ця війна, ти не міг туди не піти. Це ж ти... Пішов добровольцем в «Айдар», куди до нього потім приєднався Орестик, наш Орест Каракевич. Так дивно... 20 лютого вони обидва були там, на Інститутській, обидва допомагали, рятували людей, певне, що бачили один одного, а познайомились лише потім, після Майдану. Познайомились, і в «Айдарі» стали братами. Вони усі там «брати». Бо пережити таке, що переживають на війні, втратити знов і знов своїх товаришів, стояти разом пліч о пліч проти ворога, прикривати, надіятись лише один на одного, — це, мабуть, вже така довіра і близькість, що важко не стати Братами...

Багато вони пережили разом... Пам'ятаю Хрящувате, коли відкривши фейсбук вночі, прочитала – «Айдар» потрапив у засідку!! Багато хто не спав у ту ніч. Хто міг – молився. Більше тижня хлопці не виходили на зв'язок, були виключені телефони, страшно уявити що переживають рідні солдат в такі моменти... А потім був дзвінок – на телефоні висвітилось «Андрій Юркевич» — і Андрійко, хриплуватим втомленим голосом розповідав, що все в порядку, вони вийшли з оточення, вони вже на базі. І то було як камінь з

серця, сльози втішення, тиха радість... Як же хотілось, щоб цей раз сталося так само! Але не сталося...

Один знайомий солдат нещодавно сказав – «...у воїнів робота така, помирати, щоб інші жили». Ні, я не згодна. Воїни мають жити!!!! Орест сказав про Андрія – він був найкращим нашим бійцем... Від себе скажу – я знала тебе недовго, Андрійку. Але з того, що я знаю – ти є одним з найкращих, найсміливіших людей, яких я зустрічала у житті. І я вірю, що колись ми усі зустрінемося там, вдома. Де скоро будеш ти, і де тебе чекають хлопці наші з Небесної сотні, твої «братчики»...

На сторінці Андрія вконтактах, в розділі улюблені цитати написано: «... *Достойная жизнь не существует без достойной смерти. Если ты не готов принять смерть, значит ты и не живешь. Потому что смерть говорит о человеке больше чем жизнь, смерть не даст соврать: то как и за что ты умрешь, навсегда определит кем ты был на самом деле в этом мире...*». Він не боявся смерті, бо був справжнім Воїном... В той день, ввечері 5 вересня, в тій засідці загинуло дуже багато хлопців, разом з Андрієм... Скільки їх, чиїх імен ми не знаємо, загинуло по Україні в цій страшній війні – страшно уявити! Усі їх смерті – це як одна біль помножена на тисячі... Скільки ж болю...

Молимося, друже дорогий, за тебе і твоїх загиблих братчиків. Низький уклін Вам, хлопці... І хай Господь допоможе твоїм рідним і близьким це пережити... Слава Героям!

В АТО загинув чемпіон світу з пауерліфтингу з Новомиргорода

06.08.2015, 11:30 5 серпня загинув в зоні АТО 24-річний новомиргородець, розвідник 57-ої бригади Андрій Гурічев. Випускник Златопільської гімназії, золотий медаліст Андрій Гурічев за своє коротке життя встиг дуже багато. Отримав першу освіту – закінчив

Севастопольський національний університет ядерної енергетики та промисловості. Під час навчання захопився пауерліфтингом – і завдяки наполегливим тренуванням, попри те, що природні дані мав для цього виду спорту не ідеальні, вже у 2012 році здобув золото на чемпіонаті світу. Саме тоді він зрозумів, що присвятити життя хоче спорту, тому побажав отримати другу вищу освіту – закінчити факультет фізичного виховання Кіровоградського державного університету імені Володимира Винниченка. Навчався, працюючи тренером у фітнес-клубі «Зірка», і у віці 23 роки возив на міжнародні змагання уже й своїх вихованців...

На початку липня Андрій приїжджав у відпустку – щоб скласти сесію, адже навчання на заочному відділенні він продовжив попри всі перипетії великої політики. Саме тоді при зустрічі згадував, що захищати Батьківщину пішов добровольцем, мав намір підписати контракт зі Збройними Силами. Бо – хто, якщо не він? Ще за один день до смерті

кореспондент Точки доступу спілкувалися з ним по телефону. 5 серпня він загинув від вибуху міни. Калібр міни, як повідомили волонтери – саме той, якого не повинно бути, відповідно до Мінських домовленостей, у зоні бойових дій.... А на його сторінці у соціальних мережах назавжди залишився останній статус: *«Людина – сталь. А танк – всього лиш шматок заліза»...*

Мітягін Юрій

Юрій Мітягін родом з Донецької області, міста Макіївка. Він вже рік на війні й переконаний, що за свою землю треба воювати самому. Його мобілізували в серпні 2014 року. Йому багато разів щастилой він уникав важких поранень. Був на різних лініях оборони й витримував все. Вважає, що в бою 10 лютого,

коли отримав важкі поранення йому просто не пощастило. «Село Покровське, ми стояли близько місяця, біля Артемівська. З лінія оборони була. А потім в Кам'янку нас закинули, це вже за Дебальцево. Там ми мали утримувати лінію фронту, потім все почалося. Мені вистачило 4 дні одразу поранили. Це було 10 лютого. Потім нас прикомандирували до 128 бригади, там отримав уламкове поранення. Нічого не було, навіть елементарних аптечок. Як раз мінявся з поста. Покинута село було, там ми жили. Тільки зайшов в хату, нас бомбили цілий день. Так і отримав поранення. У мене був тільки відкритий перелом

обох кісток. Потім Дебальцево добавило все інше, пальці, уламки. Нас привезли в Дебальцево вже пораненого, село і Дебальцево було вже в оточенні. Вирішили вивозити поранених. Завантажили мене і двох цивільних , і накрив цей КАМАЗ міномет».

У нашого українського пораненого героя Юрія Мітягіна пошматоване при обстрілі все тіло, перебиті пальці рук, переламані ноги. Це наслідок двох поранень за чотири дні. Йому лише 38 років. У нього родина й двоє дітей.

Він донецький патріот й точно знає, що цю землю треба врятувати.

Вісімнадцятирічний солдат Дмитро Махов нагороджений орденом «За мужність»

Президент України П.Порошенко Указом «Про відзначення державними нагородами України» нагородив орденом «За мужність» III ступеня кулеметника одного з підрозділів окремої механізованої бригади імені

Данила Галицького ОК солдата *Дмитра Махова*.

16 червня механізований підрозділ, в якому проходить службу юнак, отримав наказ здійснити марш і надати допомогу бійцям Національної гвардії України в одному з районів Донеччини. Дорогою наші військові потрапили під обстріл терористів.

Дмитро отримав вогнепальне поранення обличчя, однак не залишив своїх товаришів без вогневого прикриття.

Не зважаючи на нестерпний біль у правій скулі, напівсліпий від кровотечі військовослужбовець лише міцніше стиснув руків'я кулемета. Сміливі й рішучі дії контрактника дозволили особовому складу зайняти кругову оборону, організувати евакуацію загиблих та поранених бойових побратимів та дати гідну відсіч терористам. Майже місяць знадобився спеціалістам Військово-медичного клінічного центру Західного регіону для того, аби поставити до строю українського бійця. Зараз він перебуває у реабілітаційній відпустці у колі своєї сім'ї та мріє знову повернутися до своїх бойових побратимів. Варто зазначити, що вісімнадцятирічний прикарпатець Дмитро Махов є наймолодшим військовослужбовцем, який бере участь у проведенні антитерористичної операції.

«Викликаю вогонь на себе»

Указом Президента України № 570 від 5 липня за мужність, самовідданість та героїзм, виявлені під час захисту незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України в ході проведення антитерористичної операції орденом Богдана

Хмельницького 3 ступеня був нагороджений заступник командира батальйону однієї з аеромобільних частин ЗС України **майор Олег Апостол**.

Як розповів начальник штабу цієї частини, офіцер виявив себе під час визволення Миколаївки, що на Донеччині.

— Якщо інші підрозділи частини знаходились навколо цього населеного пункту, то підрозділ під керівництвом Олега чотири рази заходив у місто і штурмував укріпайон терористів, зокрема промислову зону, ТЕЦ, розташовані неподалік блокпости тощо. Під час таких штурмів одного нашого військовослужбовця було вбито та ще 14 поранено. Попри це, люди йшли в бій і атакували ворога, — зазначив командир.

Фактично група майора викликала вогонь на себе, даючи змогу фахівцям виявити вогневі позиції противника і прицільним та потужним вогнем уразити найбільш небезпечні і броньовані цілі. І з цим завданням підрозділ впорався на «відмінно». Невдовзі над Миколаївкою замайорів синьо-жовтий прапор. Деякі з побратимів хоробрих десантників, на жаль, цього вже не побачили, інші зможуть це зробити лише після лікування. Та завдяки діям таких офіцерів, як майор Олег Апостол, та його підлеглих люди зможуть жити в мирі, під чистим небом і синьо-жовтим прапором.

Подвиг пілота гвинтокрила Валентина Цигульського

Вертолітник ***Цигульський:***
Бог врятував, щоб повернувся в небою.

Про виконання свого бойового завдання 4 червня під Слов'янськом на Мі-24 підполковник Цигульський говорить по-військовому коротко і скупко:

- Були обстріляні терористами з переносних зенітних ракетних комплексів та крупнокаліберних кулеметів. Ракети

поцілили, і вертоліт розірвався в повітрі, частково відмовило управління, загорілася вантажна кабіна. Мені вдалося збалансувати машину та здійснити аварійну посадку. Вона була досить жорсткою, в результаті чого я і штурман отримали пошкодження хребта.

Вертоліт вже горів, у мене розбилося пластикове скло, я зміг вибратись, а штурман-оператор через численні пошкодження спини та кінцівок втратив свідомість. Я зрозумів, що з першого разу його не витягну з кабіни, тому спробував привести до тями. Прошу його: «Сергію, вставай! Бо самотужки я тебе не витягну». Він говорить, що не відчуває ніг, і рука діє лише права. Тоді я знайшов палицю, яка послужила б за милицю і домкрат з одного боку. Полум'я в той час вже повністю охопило мою кабіну і часу на спасіння залишалось все менше. Я став зверху на кабіну, почав ривками витягати товариша. Тому й сам опіки отримав. Коли вийняв з кабіни, відтягнув метрів на 15 від вертольота, - викликав своїх вертолітників, наземну групу евакуації. Нас спершу доправили до Харкова, звідти мене - у Дніпропетровськ. Розглядали питання лікування в Ізраїлі, але пошкодження виявились не настільки серйозними.

За особисту мужність і героїзм, проявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі і незламність духу 170 українських вояків, які брали участь в АТО, Президент України Петро Порошенко нагородив орденами.

Підполковник Валентин Цигульський отримав свій орден Богдана Хмельницького III ступеню не підводячись з ліжка. Це був його перший бойовий орден. Проте цей гідний поваги 36-річний чоловік з усміхненим обличчям - великий оптиміст. Його чекають з поверненням у стрій бойові побратими, залізні птахи - вертольоти.

Історія одного героя: підполковник Денис Матюшко

Специфіка служби у частинах спеціального призначення така, що офіцери там неговірки, зайвого слова не скажуть. Підполковник *Денис Матюшко* саме з таких: «нічого особи-

вого», «виконував завдання командування»...

Його «нічого особливого» вилитося у прострілену навиліт ногу, госпітальне ліжко, бойовий орден і дострокове присвоєння чергового військового звання. Орденом «За мужність» III ступеня офіцера було нагороджено, коли він іще був майором. Свою нагороду Денис Іванович отримав з рук Президента України — Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Петра Порошенка, коли той відвідав Головний військово-медичний клінічний центр «ГВКГ» МО України.

Від преси офіцер відмахується: які там, мовляв, подвиги, я — звичайний офіцер штабу, начальник відділення... Вважає, що розповідати нічого, просто з початку травня — в зоні проведення АТО, завдання виконував у районі Слов'янська: «виходили групою»...

Вихід групи армійського спецпризначення — це насамперед розвідка. Вдала розвідка — це успішно проведені операції, це розгром терористів, наближення миру на Донбасі. А ще можна сказати, що кожен «вихід» наших спецпризначенців — це здобута інформація, завдяки якій вдається рятувати десятки, а то й сотні життів військовослужбовців, задіяних в АТО.

Поранення Денис Матюшко отримав, якраз рятуючи групу, своїх найближчих бойових товаришів. Того дня вони пішли в черговий «вихід». Денис із напарником йшли попереду основної групи — в головному дозорі. Перетинаючи відкриту ділянку місцевості, офіцер помітив, як за коровами, що паслися на лузі, ховаються озброєні люди. Сумнівів не було — готується засідка. Зазвичай у таких випадках терористи, коли їм вдається залишитися непоміченими, пропускають дозорних, а потім зненацька атакують основну групу чи колону, що рухається за ними. Рішення було прийнято миттєво: вв'язатися у бій і в такий спосіб попередити товаришів.

У цьому бою жоден зі спецпризначенців не загинув.

Того дня свій військовий обов'язок підполковник Денис Матюшко виконав з честю — ризикуючи власним, врятував життя своїх товаришів.

У Києві прощались із загиблим добровольцем-діаспорянином

Бійця батальйону "Донбас" 55-річного **Марка Паславського** поховали на Аскольдовій могилі у Києві. Проводжати в останню путь добровольця приїхали його родичі зі США.

Марко народився у Нью-Йорку в українській родині, брав участь у Революції Гідності цієї зими, а навесні відмовився від американського громадянства і взяв українське – щоб піти добровольцем на війну.

Марк Паславський загинув поблизу Іловайська. 19 серпня він із побратимами потрапив під танкову атаку терористів.

Чоловік записався добровольцем до батальйону "Донбас" у квітні. Побратими кажуть: з його досвідом він міг стати офіцером, але захотів бути звичайним бійцем.

Марко Паславський закінчив американську військову академію West Point, після неї 10 років служив рейнджером. Звільнився з армії у чині капітана. З 1991-го року працював в Україні. Від початку Революції Гідності - брав участь в акціях на Майдані Незалежності.

Відспівував бійця "Донбасу" чільник греко-католицької церкви Святослав Шевчук.

До труни хтось із друзів поклав диски його улюбленого співака Брюса Спрінгстіна. Провести в останню путь патріота прилетіли зі США його мати, обидві сестри та старший брат.

Поховали героя біля церкви Миколая Чудотворця на Аскольдовій могилі.

Армен Нікогосян - легендарний хірург

Разом з українськими військовими в зоні АТО працюють і медики. Багатьох з них туди не закликали, вони приїхали

самі. Лікарі чергують на блокпостах, рятують життя в польових шпиталях. Незважаючи на брак медикаментів і війну, вони рятують життя сотень солдатів, які без них просто б загинули.

«Ангел війни» - так називають медика-волонтера **Армена Нікогосяна** бійці на передовій, передають з вуст у вуста неймовірні історії про його подвиги. Цей повненький чоловік яскравою кавказької

зовнішності приїхав в зону АТО за власною ініціативою. Пригнав реанімобіль і разом з двома помічниками - водієм Іллею і медсестрою Оленою надає допомогу пораненим в найгарячіших точках. Армен не веде рахунок, скількох хлопців він виніс з-під вогню, а потім прооперував прямо в машині. Але тримає в пам'яті особи, поранення, імена бійців. І, дзвонячи в госпіталі, куди він доставляє поранених, особисто справляється про стан того чи іншого воїна.

Боєць батальйону "Азов" став героєм казки

Про героїв АТО дітям розповіли в казці. Письменниця з Тернополя Дзвінка Торохтушко написала "Світлячка-охоронця" аби пояснити малечі, куди зникають загиблі бійці. Натхненником став син, а прототипом головного героя — боєць батальйону "Азов".

В книжці йдеться про відважного героя, бійця "Азову" Андрія Дрьоміна.

Казку про світляка письменниця придумала для молодшого сина. Чоловік Дзвінки — військовий капелан. А син попросив розповісти, що робить його батько на Сході, та куди потрапляють загиблі бійці.

Казка розповідає про світлячка-охоронця, який разом із друзями оберігає рідну землю й зупиняє орду сарани, що нападає на неї.

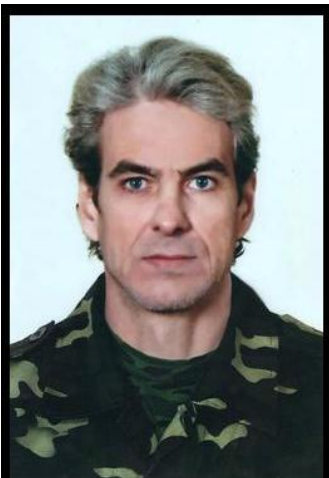
Чоловік письменниці, отець Петро, каже — казкового світляка бачить у кожному бійці, який захищає Україну.

З іншого боку книжки — оповідання переселенки з Луганська, письменниці Олени Степової. І також з патріотичною ідеєю.

Збірку письменниця видавала власним коштом, накладом 3 тисячі примірників. Гроші від продажу передадуть на допомогу бійцям, переселенцям, дітям, чий батьки загинули в АТО.

Краматорчани, що загинули в АТО

Чорний Сергій Миколайович

Дата та місце народження: 26 січня 1967р., м.Краматорськ, Донецька обл.

Дата та місце загибелі: 28 серпня 2014р., с.Новозар'івка, Старобешівський район, Донецька обл.

Звання: Сержант

Посада: Командир відділення

Підрозділ: 92-а окрема механізована бригада

Місце поховання: м. Харків, міське кладовище № 18

Указом Президента України № 436/2015 від 17 липня 2015 р., "за особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі", нагороджений *орденом «За мужність» III ступеня (посмертно)*.

Полянський Валерій Володимирович **(«Черкес»)**

Дата та місце народження: 14 травня 1969р., м.Краматорськ, Донецька обл.

Дата та місце загибелі: 26 травня 2015р.

Посада: Снайпер

Підрозділ: 2-й батальйон спеціального призначення НГУ «Донбас»

Обставини загибелі: Трагічно загинув під час ротації 26 травня 2015р.

Місце поховання: м.Краматорськ, Донецька обл.

Білий Василь Іванович **(«Лисий»)**

Дата та місце народження: 7 березня 1965р., м.Краматорськ, Донецька область

Дата та місце загибелі: 29 серпня 2014р., с. Червоносільське, Амвросіївський район, Донецька обл.

Звання: солдат резерву

Посада: водій

Підрозділ: 2-й батальйон спеціального призначення
НГУ «Донбас»

Місце поховання: м. Краматорськ, Донецька область.

Указом Президента України № 838/2014 від 31 жовтня 2014 р., "за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі", *нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (помертно).*

Афанасьєв Дмитро Володимирович **(«Лимон»)**

Дата та місце народження: 7 січня 1984р., м.Краматорськ, Донецької обл.

Дата та місце загибелі: 4 травня 2015 р. (помер від поранень).

Підрозділ: Добровольчий батальйон «ОУН».

Обставини загибелі: 3 травня 2015р. був поранений поблизу селища Піски (Ясинуватський район) під час мінометного обстрілу російськими бойовиками — 120-мм міна влучила в окоп, де бійці монтували кабель (поранення отримали двоє бійців). Дмитро помер від отриманих поранень у лікарні міста Селидове о 7-й годині ранку 4 травня 2015 р.

Місце поховання: м. Краматорськ, Донецька область, селище Красногірка.

9 нових книг про АТО

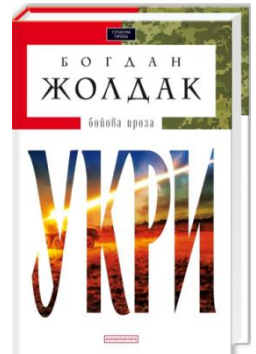
Гібридна війна України з Росією триває вже 1 рік, 2 місяці, 13 днів. За цей час про неї було написано багато віршів, знято

декілька фільмів та написано безліч книжок.

Богдан Жолдак “УКРИ. Бойова проза”

Видавництво “А-ба-ба-га-ла-ма-га”, 224 с.

Майже сто років тому Юрій Яновський створив неперевершені вірці про тодішню АТО, узявши фактаж із вуст Юрка Тютюнника.”УКРИ” — це суцільний “екшн”, заснований на реальних подіях російсько-української гібридної війни, в якій сучасні українці, подібно до героїв “Енеїди”, відчайдушно жартують зі смертю, захищаючи свою землю і честь. Для читачів майже всіх поколінь.

Юрій Фельштинський, Михайло Станчев “Третя світова: битва за Україну”

Видавництво “Наш Формат”, 456 с.

Чи переросте битва за Україну в світову війну або ж стане для Росії новим Афганістаном, що приведе до краху режим Путіна – головне питання цієї книги, яку зараз ніхто не ризикне видати в Росії.

Російська версія була видана з метою об’єднання України довкола спільного розуміння історії та мети, до якої іде наша країна.

Євген Магда “Гібридна війна: вижити і перемогти”

Видавництво “Віват”, 320 с.

Не обмежуючись твердженням “у всьому винен Путін”, автор розповідає про історичний, енергетичний, інформаційно-психологічний аспекти гібридної війни, називає причини, через які Україна стала жертвою агресії з боку Росії, аналізує причини ослаблення України, зазначає головні прояви агресії і пропонує рецепт перемоги в протистоянні з найбільшою державою світу.

Михайло Слабошницький “Велика війна... Україна 2014”

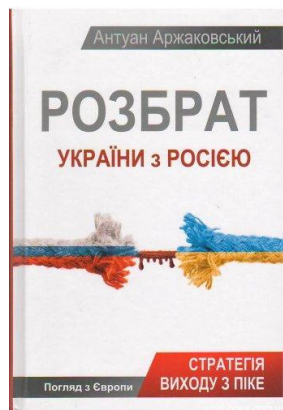
Видавництво “Ярославів Вал”, 313 с.

Стихійна антологія війни і літератури, складена з історій, які не повинні пропасти. Книжка-спроба документації подій 2014 року зі слів їх безпосередніх учасників – волонтерів, військових і бійців добровольчих батальйонів, митців і простих людей по обидва боки фронту, які мимоволі, а чи свідомо, потрапили у горнило війни.

Антуан Аржаковський “Розбрат України з Росією: стратегія виходу з піке”

Видавництво “Віват”, 256 с.

Ця книга, відзначена у Франції премією Григорія Орлика, – рідкісна можливість побачити ситуацію у нашій

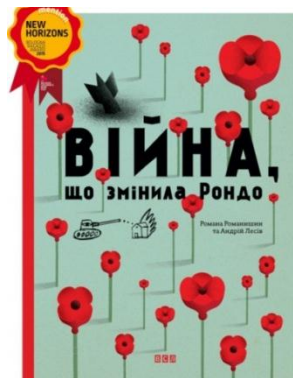
країні очима небайдужого європейця, який одночасно і глибоко розуміє предмет дослідження, і гаряче переживає за все, що відбувається зараз в Україні та в Росії.

Любов Якимчук “Абрикоси Донбасу”

“Видавництво Старого Лева”, 192 с.

Це книга віршів, які не лише проникають у душу, а й продирають нутро. Вони залишають наскрізні отвори у свідомості, крізь які прозирає та реальність, від якої хочеться затулитися долонями. Ці “Абрикоси Донбасу” досягають цілком в пору і смакують водночас гірко і солодко.”Про війну вірші можуть бути лише голі, як дроти без ізоляції, дуже прості та без надмірних кучерявостей, але із чіткими деталями, – пише про свою збірку Любов Якимчук.

“Війна, що змінила Рондо”

Творча майстерня “Аграфка”

“Видавництво Старого Лева”, 40 с.

Книга про те, що війна не має серця і не розуміє жодної мови, зате торкається кожного і на всіх залишає шрами. Та якщо спільно збудувати машину світла і навчитися співати попри все, тоді навіть найтендітніші істоти зможуть вистояти й перемогти. А ще ця книга – це привід для вдумливої розмови з дітьми (або й зі собою) про те, що діється нині в країні чи й деінде у світі, у форматі чарівної історії, яка завжди залишає місце для надії та оптимізму.

“Тато, повернись живим! Подарунок українським бійцям”

ГО “Перспективна громада”

Книжка дитячих малюнків та листів, адресованих бійцям АТО.

Упорядники випустили видання у формі альбому для малювання. Останню сторінку залишили вільною, щоб кожен міг намалювати чи написати побажання українським воякам. Всі кошти від продажу накладу підуть на потреби бійців АТО.

“Героям Слава! (розповіді для дітей про героїв фронту і тилу)”

Видавництво “Мамине сонечко”, 36 с.

Книжка розповідає про війну школярам молодшого віку, від 5 до 13 років. Вона містить вісім коротких оповідань різних авторів про сучасних українських героїв АТО, які рятують бойових товаришів, захищають країну від ворогів та знаходять нових друзів на передовій. Моторошних картинок чи страшних подробиць війни у книзі немає.

Вірші про війну на сході та мужніх героїв АТО

У соціальних мережах українці підтримують тих, хто обороняє нашу країну на сході країни. Користувачі діляться своїми віршами про героїв війни на сході .

**Ти чуєш, мамо, постріли гармати?
Ти бачиш, мамо? В небі в'ється дим
Я у руках тримаю, мамо, автомата.
Не хочу, мамо, помирати молодим.**

**Скажи мені, не плач, ну як там батько?
"Він цим пишається, що в нього такий син?
А як сестра, чи все у ней в порядку?
Каже - "вертайся, бо у мене ти один"**

**А як ти сам? Скажи мені синочку
Чи ти здоровий, чи живий ти там?
Я тут в порядку, мамо, у гарячій точці
День пережив і трохи вже послав.**

**Ну добре, все, пора іти, підйом вже
Не згадуй лихом, і чекайте там
Я повернусь, не бійся, кажу точно
Ми тут усі єдині - я не сам!**

Антон Лялько (Вконтакте)

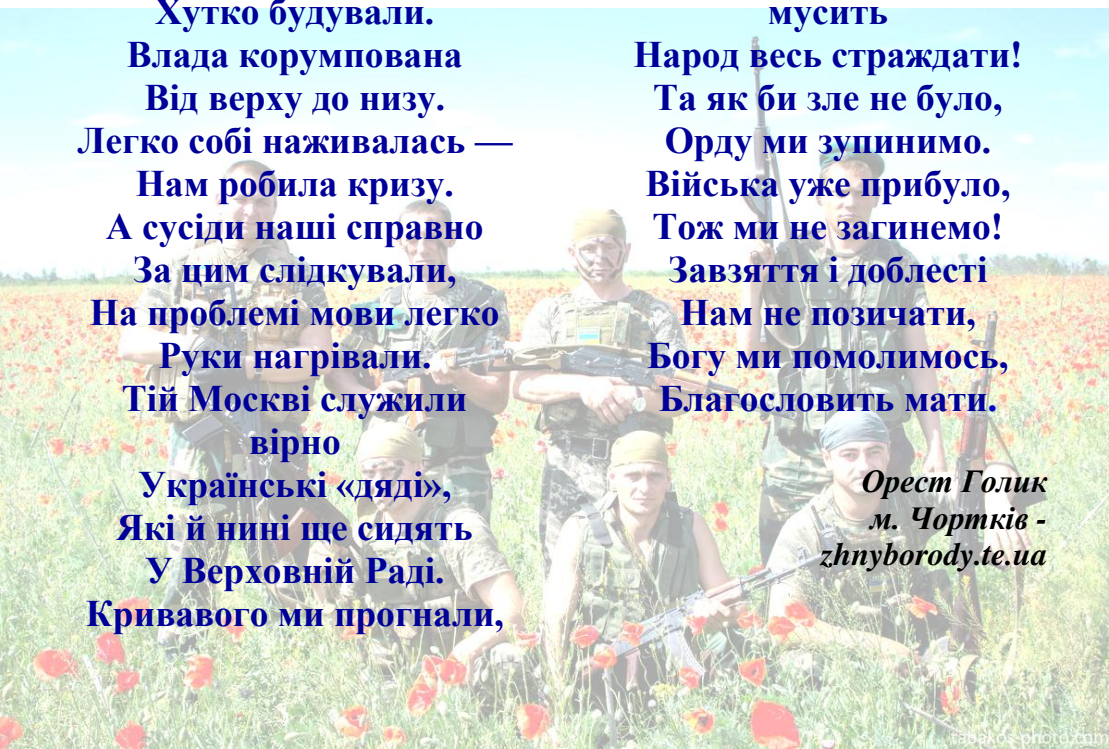

Вже летять з телеекрана
Все тривожні вісті:
У нас армія погана,
Війська тисяч двісті.
Воювати не готові,
Армію розкрали,
У цім винні лиш
військові,
Що пости високі мали.
Все почалось з
президента,
А за ним йшли генерали.
Знищили вони дощенту
Армію свою, продали
Собі ж землі, а техніку
На металобрухт здавали,
У той час котеджі-замки
Хутко будували.
Влада корумпована
Від верху до низу.
Легко собі наживалась —
Нам робила кризу.
А сусіди наші справно
За цим слідкували,
На проблемі мови легко
Руки нагрівали.
Тій Москві служили
вірно
Українські «дяді»,
Які й нині ще сидять
У Верховній Раді.
Кривавого ми прогнали,

Мало не убили,
Якби ж справне військо
мали,
В дурнях не ходили б
Нині. З болем дивимось
новини.
Чого ми чекаєм?
Чи останньої години?
Он Крим відбирають!
Керманичі безпорадні,
Не зна, що робити.
Наші хлопці уже ладні
Голіруч їх бити.
З чим солдатам йти на
танки,
На чужі гармати?
За чиєсь злодійство
мусить

Народ весь страждати!
Та як би зле не було,
Орду ми зупинимо.
Війська уже прибуло,
Тож ми не загинемо!
Завзяття і доблесті
Нам не позичати,
Богу ми помолимоьсь,
Благословить мати.

*Орест Голик
м. Чортків -
zhnyborody.te.ua*

Болить душа за Україну

**Прорізавсь голос чийсь сердитий,
В тумані тишу роздира:
То знов привезли дітей убитих
Зі сходу — з міста і з села.**

**Тож будуть сльози і ридання
Коханих, бідних матерів,
Бо знову свіже поховання
Їх любих, рідних їх синів.**

**Чи довго будемо страждати
Та проливатимемо кров,
За рідну землю воювати,
Бо ворог лізе знов і знов?**

**В нас військо бідне, майже голе,
Бронежилетів, касок в них нема.
Та битись з ворогом готові —
Болить за Україну в них душа.**

*Орест Дзвінка,
м. Тербовля - zhnyborody.te.ua*

**Скажи, дідусь, що діється у нас?
Ти – янгол, і тобі з небес видніше:
Тут знов настав страшний воєнний
час,**

**На Україні вже немає тиші.
На Сході – пекло, гинуть хлопчаки,
Вони, дідусь, ще зовсім молоденькі,
А дехто – без ноги чи без руки.
Сліз водоспади виплакали неньки.**

**Ти про війну колись розповідав,
А ми, дітьми, то слухали мов казку.**

**І кожен з нас собі не уявляв,
Що можемо потрапити в цю пастку,
Що може повернутися війна,
І змусити нащадків вже страждати.**

Скажи, дідусь, чия у тім вина?

**Ми завинили й час прийшов
розплати?**

**Ти там у Бога миру попроси
Для нас своїх дітей, своїх онуків,
Ти ближче там, а в наших голосів
Немає сили, загубились звуки.**

**Ти там у Бога правди попитай,
Щоб все таємне стало очевидним...**

**Бо знаю, що тобі й привітний Рай
Без неба України не потрібний.**

Даня Шиндлер (Вконтакте)

Повертайся, тебе тут чекають.
Пам'ятають тебе, ще малим,
А сьогодні на схід проводжають.
І не стримують сльози батьки.
Бо не знають, де смерть заховалась,
Чи вернеться з чужини їх син.
Чи казатимуть вічна слава!
Він героєм для рідних, вже став,
Захистив він від ворога мати,
Й не злякали його вояки,
Що могли у полон його взяти.
Хай мати не плаче за сином,
А батько спокійно засне.
Хай воїн вернеться в хатину,
Де жінка з дитиною жде.
Вернися додому скоріше,
Життя не одне ти вже спас.
І вдячна тобі Батьківщина,
Що допоміг в скрутний час.
Братів ти своїх не покинув,
У бою ти вправно стріляв.

І вирости сина такого,
Щоб землю свою
вберігав!!!

*Іванка Чорнобай
(Вконтакте)*

Цвіт нації наш гине у боях
Серед безлюдних та зруйнованих будівель
Над ними майоріє рідний стяг
Цей символ вічності, незламності країни
Вони стоять і захищають до кінця.
Те, що з дитинства в серці проростає
Любов до матері з любов`ю до життя
І звісно ж Батьківщина місце має
Любов до батька, до сестри і брата
Любов до всього, що створив для нас Господь
Як янголи стоять - небесна варта
Чому ж герой воює впроголодь?
Скажи мені, будь ласка, "нова влада"
Що ти зробила, щоб залишився живий?
Що ти зробила для звичайного солдата?
А він для тебе робить подвиг свій!
Тут є різниця, там воюють люди
За мирне небо віддають своє життя
А біля влади тут стоять ніяк не люди -
Потвори, що не мають каяття!

«Білі лебеді у небесах з перебитими крилами...» [Текст]:
збірник оповідей / укладач: Л.М. Антоненко. –
Краматорськ, 2015. - 36 с.